

ЛЬВІВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ФОРУМ

МАТЕРІАЛИ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕНЬ В НАУКОВІЙ ТА ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

5-6 грудня 2019 року
(частина I)

ЛЬВІВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ФОРУМ

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ
ДОСЛІДЖЕНЬ В НАУКОВІЙ ТА
ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ**

**5-6 грудня 2019 року
(частина I)**

**Львів
2019**

УДК 005

ББК 94.3(0)

Пріоритетні напрями досліджень в науковій та освітній діяльності (частина I): матеріали Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів, 5-6 грудня 2019 року. – Львів : Львівський науковий форум, 2019. – 59 с.

У даному збірнику представлені тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Пріоритетні напрями досліджень в науковій та освітній діяльності», організованої Львівським науковим форумом. Висвітлюються актуальні питання розвитку науки та освіти на сучасному етапі становлення, розглядаються сучасні наукові дискусії різних наукових напрямів.

Збірник призначений для студентів, здобувачів наукових ступенів, науковців та практиків.

Всі матеріали представлені в авторській редакції. За повноту та цілісність яких автори безпосередньо несуть відповідальність.

ЗМІСТ

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ.....	5
<i>Karasyova O.</i> THE DEVELOPMENT OF COMMUNICATIVE ABILITIES WHEN ORGANIZING STUDENTS' INDEPENDENT WORK.....	5
<i>Боярська О.</i> ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ АЛГЕБРИ.....	6
<i>Вагутович І.О., Абрагам В.І.</i> ЦІННОСТІ ЯК НАЙДІЄВИШИЙ МЕХАНІЗМ РЕГУЛЯЦІЇ ПОВЕДІНКИ ОСОБИСТОСТІ.....	7
<i>Варнавська І.В.</i> ОРФОГРАФІЧНИЙ АСПЕКТ АНАЛІЗУ ТЕРМІНІВ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ АГРОНОМІЧНОГО НАПРЯМУ.....	8
<i>Галицька О.І., Морквян І.В.</i> ВИЗНАЧЕННЯ СТРУКТУРИ ТА ВИМОГ ДО ЕЛЕКТРОННИХ ТЕМАТИЧНИХ СЛОВНИКІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОБІЛЬНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ.....	10
<i>Горяча Ю.-С.М.</i> ГОТОВНІСТЬ ВИПУСКНИКІВ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ЕФЕКТИВНОЇ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ.....	12
<i>Жигун В.Г.</i> КООПЕРОВАНІ МЕТОДИ.....	14
<i>Капелюха А.</i> ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ.....	16
<i>Краснощок І.П.</i> ЗМІСТ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ ВИХОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА.....	17
<i>Мазур О.І.</i> НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ З ВИКОРИСТАННЯМ РОЛЬОВОЇ ГРИ.....	19
<i>Можаровська О.Е.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ СТУДЕНТІВ В ТЕХНІЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	21
<i>Павенко Н.В.</i> ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ WORKSHOP У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	23
<i>Петрищева К.В.</i> СУЧАСНІ НАПРЯМКИ КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З ДОШКІЛЬНИКАМИ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ III РІВНЯ.....	25
<i>Приходькіна Н.О.</i> РОЗВИТОК МЕДІАОСВІТИ УЧНІВ У КАНАДІ: ОСОБЛИВОСТІ ХОЛІСТИЧНОЇ ТА АНАЛІТИЧНОЇ ШКАЛ ОЦІНЮВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ УЧНІВ.....	27
<i>Резун В.О.</i> ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ШЛЯХОМ УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	30

<i>Салімова Л.С.</i> ЗНАЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ.....	32
<i>Сидорець О.В.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ І ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ	33
<i>Соболь Н.М.</i> КОНТЕКСТУАЛІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЯК СТИМУЛ ПІДВИЩЕННЯ ІНТЕРЕСУ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО ЗДОБУТТЯ НОВИХ ЗНАТЬ ТА НАВИЧОК НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	35
<i>Українцева О.О.</i> СИСТЕМА СВІТИ УРСР В МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	36
<i>Хомяк М.Я.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНО-ОРІЄНТОВАНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	38
<i>Чорнобиль І.Є.</i> ТЕХНОЛОГІЇ ПОПЕРЕДЖЕННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ БУЛІНГУ ВЧИТЕЛІВ У ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.	40
<i>Яковлева В.А.</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧОЇ (УПРАВЛІНСЬКОЇ) ПРАКТИКИ	42
ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ	44
<i>Вавренюк Т.Д.</i> ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ П'ЯТИКЛАСНИКІВ ДО НАВЧАННЯ В СЕРЕДНІЙ ШКІЛЬНІЙ ЛАНЦІ.....	44
<i>Гліченко О.О.</i> ДІАЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ СІМЕЙ З РОЛЬОВИМИ КОНФЛІКТАМИ.....	46
<i>Ігнатенко Т.А.</i> ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ТРАВМАТИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ ОСОБИСТОСТІ.....	48
<i>Катенкарь А.С.</i> ПОТРЕБА ЗДІЙСНЕННЯ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ ОСОБИСТОСТІ	50
<i>Мальцев О.В.</i> КТО ТАКОЇ «Я»?	51
<i>Мельничук С.К., Мельничук І.Я.</i> РОЗВИТОК АСЕРТИВНІСТІ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ РЕФЛЕКСІЇ У ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ.....	53
<i>Хоменко О.В.</i> ТРИВОЖНІСТЬ ЯК ПСИХОЛОГІЧНЕ ЯВИЩЕ	55
<i>Якимчук Ю.В.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ГРУПОВИХ ФОРМ РОБОТИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	57
СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ.....	58
<i>Малишева А.В.</i> ПРОБЛЕМИ ПОШИРЕННЯ ВЕЛОСИПЕДИСТІВ НА ТЕОРИТОРІЇ УКРАЇНИ	58

психогенних захворювань і реакцій, підвищеного рівня тривожності, викривлень зовні які не проявляються, але дитина досить боляче переживає всі шкільні проблеми.

Шкільна дезадаптація проявляється тоді, коли відбувається ускладнення або неможливість подальшого розвитку дітей, що склалася у класі при нових умовах навчання. Із-за цього психологи і вчителі приділяють велику увагу дітям, в яких виникли проблеми в адаптації і потребують в цьому велику допомогу від психолога в адаптаційному періоді. Шкільна дезадаптація є дуже важливою проблемою в цьому віці, бо із-за цього можуть виникнути проблеми в навчанні, проблеми в колективі і з вчителями.

Таким чином, від успішності протікання процесу адаптації і результату освоєння школярем нових соціальних ролей і позицій, входження в нове шкільне середовище залежить подальший розвиток особистості дитини у дорослому житті.

Література:

1. Манахова Н.М., Носачев Н.Н. Адаптація п'ятикласників к умовам обучения в среднем звене общеобразовательной школы. Поволжский педагогический вестник. 2015. №3 (8). С. 72-75.

2. Шлыкова Д.В. Проблемы школьной адаптации детей. Вестник Нижегородского университета им. Н.И.Лобачевского. Серия: Социальные науки. 2015. №4 (40). С.111-121.

Гліченко О.О.,

асистент кафедри психології

Луганського національного університету імені Тараса Шевченка

ДІАЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ СІМЕЙ З РОЛЬОВИМИ КОНФЛІКТАМИ

Внаслідок потреби у поєднанні членами родини сімейних і професійних обов'язків, розмиття уявлень про функціонально-рольову сумісність, впливу стереотипних поглядів щодо структури сім'ї, зіткнення з кризовими явищами функціонування сім'ї, виникає складна ситуація в розподілі чоловічих і жіночих ролей у сучасній родині. Це найчастіше зумовлює конфліктність у сімейних взаєминах, дисфункціональність сімейної структури взагалі. Внаслідок чого доволі частим запитом до психолога є зверненість з приводу конфліктних відносин, що виникають між членами сім'ї з приводу очікування від них певної рольової поведінки та неспроможності виконання рольових обов'язків на практиці. Неузгодженість розподілу сімейних ролей між подружжям складають основу рольового конфлікту.

Відсутність рольової згоди, яка виникає лише при взаємному доповненні і спільності у виконанні добровільно прийнятих на себе ролей, впливає на розбіжність уявлень про вимоги, що пред'являються до цієї ролі як суспільством, так і рольовим партнером. Цілком очевидним стає той факт, що неузгоджена подружня взаємодія відзначатиметься підвищеною конфліктною поведінкою і зниженням здібності до ефективного діалогу для її подолання. Відтак стає актуальною проблема психологічного супроводу рольового конфлікту подружжя в умовах діалогічної взаємодії, де партнери дотримуються принципів рівноправного суб'єкт-суб'єктного спілкування.

Психологічний супровід як вид психологічної допомоги сім'ї спрямований, перш за все, на психологічний розвиток і саморозвиток самосвідомості особистості, при якій активізуються власні ресурси людини долати психологічні суперечності. Провідною умовою, на наш погляд, є організація діалогічної взаємодії в роботі з сімейними рольовими конфліктами, оскільки вона сприяє вмінню домовлятися, погоджувати розбіжності тощо.

Метою психологічного супроводу є гармонізація стосунків між чоловіком та дружиною шляхом налагодження діалогічного спілкування між ними.

Перш ніж розкрити особливості діалогічних засад психологічного супроводу сімей, зупинимось на характеристиці рольового конфлікту, його проявах та причинах виникнення. Змістовно поняття рольового конфлікту спирається на уявлення про сімейні ролі як про певну систему прав і обов'язків, що забезпечують повсякденне життя подружжя, і тісно пов'язані між собою. Сімейні ролі розуміються як цілі, переконання, почуття, цінності, дії, які очікуються або приписуються людині, що займає певне місце

в сімейній системі. Оскільки сімейні ролі підпорядковуються її функціям, то неузгодженість, неналежне виконання цих функцій подружжям або розбіжності в очікуваннях призводить до появи певних відносин, що характеризуються рольовим конфліктом [1, 3, 4].

Варто підкреслити, що обговорення і прийняття ролей партнерами обумовлюють ступінь відповідальності за їх виконання та впливають на формування відповідної рольової поведінки. Тому узгодженість функціонально-рольового розподілу є беззаперечно важливим елементом попередження та подолання рольових конфліктів.

Суттєвим в роботі психолога з рольовими конфліктами є усвідомлення сучасних тенденцій розподілу сімейних ролей в родині [1-6]. Вагомий вплив на рольові конфлікти молодого сім'ї здійснюють гендерні стереотипи (П. Горностай, Г. Кочарян, О. Шевчишена). Предметом конфлікту може стати прийняття традиційних ролей за соціальним принципом (А. Антонов, Т. Парсонс), де роль в сім'ї чоловіка – інструментальна (голова сім'ї, годувальник), а дружини – експресивна (мати та домогосподарка). За даними досліджень Н. Ляшенко, В. Дружиніна, С. Нагорської конфлікти між подружжям стосовно оптимального розподілу ролей можуть виникнути, перш за все, в сферах матеріального забезпечення родини, професійної самореалізації, прийняття сімейних рішень. Певні розбіжності можуть також спостерігатись у питаннях виховання дітей, де жінки прагнуть рівномірної участі в цьому процесі і чоловіків. Коли зміщуються функції і ролі з різних типів сімей (традиційна і егалітарна модель) між подружжям виникає непорозуміння, взаємні образи, напруженість. Загострюються конфлікти внаслідок певних трансформаційних процесів, зокрема під час перерозподілу рольової структури, що відбувається під впливом змін в суспільстві (П. Горностай) та проходження подружжям сімейних життєвих циклів (Г. Варга, Т. Велента, Е. Ейдеміллер, О. Карабанова).

На наш погляд, в роботі з сім'єю слід також враховувати і те, що хоча еталон рольової структури сім'ї здебільшого визначається соціокультурними поглядами, але індивідуальні психологічні особливості кожного з подружжя можуть робити виконання цих ролей значно відмінними від прийнятого «еталону». В основі невиконання рольової поведінки можуть лежати різні причини, наприклад, мимовільне порушення норм внаслідок неповного їх знання; вимушене порушення внаслідок особливих ситуацій; свідоме порушення як демонстрація неприйняття ролі, яка нав'язується; відсутність або порушення єдності розуміння ролі учасниками взаємодії тощо [4]. Цілком очевидним стає той факт, що неузгоджена подружжя взаємодія відзначатиметься підвищеною конфліктною поведінкою і зниженням здібності до ефективного діалогу. Недостатньо виражена форма взаємодії між партнерами, при якій повністю або частково заперечується наявність спільності інтересів та цілей, приводить до уникнення діалогічної взаємодії. Відтак гармонійному розвитку сімейної структури сприяє рольова співпраця подружжя, що можлива в умовах діалогічної взаємодії [2, 3, 5].

Діалогічні відносини – це стосунки, коли один учасник спілкування сприймає цілісний образ іншого як бажаного партнера взаємодії на основі визнання його повноцінності і принципової рівноправності, не залежно від того, яка різниця за віком, соціальним статусом, рівнем знань і досвіду. Вищою формою такої взаємодії є співробітництво, а не конкуренція.

Виступаючи умовою розвитку особистості, діалогічна взаємодія сприяє формуванню активної позиції у подоланні рольових розбіжностей, пізнанні й розумінні членами родини один одного. Взаємодія, де пріоритетним є діалог, - це взаємодія внутрішніх світів подружжя, що забезпечує обговорення уявлень про зміст і розподіл ролей, сфери відповідальності; очікувань один від одного, можливість подолання протиріч, які обумовлюються необхідністю поєднувати одночасно ряд протилежних ролей; суперечливих вимог до однієї і тієї ж ролі, що унеможливають її ефективне виконання.

Звернемо увагу, що сучасні сім'ї під час розподілу сімейних ролей прагнуть до рівноправності подружжя, розширення свободи вибору і автономії, як для чоловіків, так і для жінок в соціальній сфері; визнання пріоритетної цінності самореалізації чоловіків і жінок; успішне поєднання професійного і сімейного життя [2]. Така тенденція є природною для діалогічних відносин.

Завданнями психологічного супроводу є розвиток здатності партнерів до конструктивного діалогу, результатами якого є [5]:

1. Спостереження, бачення цінностей – здатність слухати, проявляти емпатію, розуміти іншу точку зору.
2. Інвентаризація – здатність ставити питання, визначати зміст і динаміку проблеми.
3. Ситуативне підбадьорювання – здатність надавати підтримку.

4. Вербалізація – здатність широко обговорювати конфлікт та нести відповідальність за його вирішення.
5. Розширення цілей – здатність виходити за межі проблеми, говорити про майбутнє, смисли конфлікту.

Вважаємо за необхідне спрямовувати психологічний супровід сім'ї відповідно до факторів, що впливають на рольові конфлікти і зосереджуватись на обговоренні виокремлених питань. Так, рольові конфлікти виникають через суперечність між трьома групами факторів: а) організаційними (рольовими приписами, або соціально заданими рольовими позиціями); б) міжособистісними (стилем взаємодії, взаємними рольовими очікуваннями); в) особистісними (мотивами, цінностями, побоюваннями, Я-концепцією людини). Фактори у своєму поєднанні посилюють рольовий конфлікт, який сприймається і переживається членами сім'ї як взаємне зіткнення цілей, інтересів, потреб.

Підводячи підсумки, зазначимо, що спроможність подружжя вирішувати рольові конфлікти здебільшого залежить від готовності вести діалог один з одним. Тому психологу вкрай важливо здійснювати психологічних супровід таких сімей саме на діалогічних засадах.

Література:

1. Алешина Ю. Е. Ролевой конфликт работающей женщины / Ю. Е. Алешина, Е. В. Лекторская // Вопросы психологии. – 1989. - № 5. – С. 80-88.
2. Горноста́й П. П. Личность и роль. Ролевой подход в социальной психологии личности / П. П. Горноста́й. – Киев: Интерпресс ЛТД, 2007. – 312 с.
3. Лященко Н.О. Подружні ролі в молодіжній сім'ї / Н. О. Лященко // Український соціум. – 2007. – №1. – с.16-23.
4. Нагорська С. Ю. Проблема розподілу внутрішньосімейних ролей в сучасній українській родині / С. Ю. Нагорська // Науковий пошук молодих дослідників. Збірник наукових праць студентів. – 2018. - №2, частина II. – С. 206-212.
5. Портницька Н. Ф. Способи вирішення конфліктів як чинник побудови подружніх стосунків : актуальні тенденції / Портницька Н. Ф., Долінчук І. О. // Наука і освіта. – 2016. - № 5. – С. 233-238.
6. Шевчишена О. В. Вплив гендерних стереотипів на виникнення рольових конфліктів у молодій сім'ї / О. В. Шевчишена // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://docplayer.net/78386043-O-v-shevchishena-vpliv-gendernih-stereotipiv-na-viniknennya-rolovih-konfliktiv-u-molodiy-sim-yi.html>

Ігнатенко Т.А.,

Студентка ННІПППФВК.

*Науковий керівник: Паламарчук О.М., доктор психологічних наук, доцент,
завідувач кафедри психології та соціальної роботи.*

Вінницький державний університет імені Михайла Коцюбинського

ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ТРАВМАТИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ ОСОБИСТОСТІ

Розвиток психологічної науки дав великий поштовх для дослідження багатьох психологічних конструктів, але навіть на даному етапі існування психології як науки поняття «травматична пам'ять» є мало дослідженим і майже не піддавалось глибокому теоретичному осмисленню. У зв'язку з цим виникла потреба проведення дослідження травматичної пам'яті, зокрема методами психолінгвістики. Це допоможе піддати більш глибокому науковому осмисленню поняття «травматичної пам'яті», розробити на цій основі цього нові, більш ефективні, методи реорганізації травматичної пам'яті за якомога коротший відрізок часу, задля продовження комфортного і гармонійного життя людини в звичному для неї ритмі.

Мета статті – емпіричне вивчення такого конструкту як «травматична пам'ять», процесів її виникнення, особливосте перебігу, шляхів реорганізації, опираючись на трьох провідних підходів до дослідження пам'яті.

Наразі постає завдання дослідити методи та методики, що дозволяють діагностувати такий конструкт як травматична пам'ять особистості, зокрема методами психолінгвістики.